

[Formanden]**Forespørgsel.**

»Hvad agter regeringen at gøre for at forbedre miljøforholdene og fremme miljøsamarbejdet rundt om Østersøen, og hvilke forbedringer i Østersøkonventionen agter regeringen at foreslå på det kommende møde i Østersøkommissionen?«

(Forespørgsel nr. F 5).

Skriftlig fremsættelse af forslag:**Lysholm Christensen (KRF):**

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig hermed at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om en foreldreindkomstafhængig uddannelsesstøtte for de 18-årige.

(Beslutningsforslag nr. B 7).

Jeg henviser til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvilige behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 1:

Forespørgsel til boligministeren og skatteministeren [om, hvilke ændringer regeringen agter at foreslå som erstatning for boligpakken].

Af Kirsten Jacobsen (FP) m.fl.

(Forespørgslen anmeldt 28/12 90).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 18:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. (Finansiering og ydelser for 2.-5. ledighedsdag; omlægning af dagpengeugen, bidrag for beskæftigelse med supplerende dagpenge, rådighedsforpligtelsen, dagpengeret ved støttet arbejde, nedsættelse af medlemsbidraget m.v.).

Af arbejdsministeren (Kirkegaard).

(Fremsat 27/12 90).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling**Ole Vagn Christensen (S):**

Det lovforslag, som vi i dag skal behandle, er uanvendeligt i sin nuværende form og meget Storm P.-agtigt i sin finansieringsmodel. Lad mig straks slå fast, at vi socialdemokrater er interesserede i forenklinger og gerne medvirker sammen med Folketingets partier til at foranledige adfærdsændringer, når det sker ud fra den ærlige krone og på et solidarisk grundlag. Vi er for dagpengeomlægningen fra 6 til 5 dage, da der heri ligger et incitament til at forhindre utilstret anvendelse af dagpenge.

Socialdemokratiet afviser, at der skal spilles sorteper med de ledige, hvilket vil være resultatet, hvis forslaget om rådighedsret og halv optællingsret gennemføres. I øvrigt vil sorteperspillet få den konsekvens, at besparelserne på dagpengene vil betyde yderligere refusioner til kontanthjælp, hvorfor vi må afvise disse to forslag.

Socialdemokratiet afviser også yderligere statistiske krav til arbejdsløhedskasserne, da det er uacceptabelt, at a-kasserne skal løse andre statistiske opgaver end dem, der kan udledes af udbetalingen af dagpenge.

Socialdemokratiet medvirker gerne, som vi også har foreslået det i vores eget beslutningsforslag, til at få skabt et beslutningsgrundlag for en henstilling til overenskomstparterne om at indgå aftaler om begrænsning af deltidsarbejde med supplerende dagpenge.

Angående nedsættelse af medlemsbidrag og etablering af udligningsfond er det en betingelse for os, at Storm P.-indretningen af finansieringsmodellen erstattes af en solidarisk ordning, som pålægger private som offentlige arbejdsgivere og staten ansvaret for arbejdsløsheden.

Socialdemokratiet er, som man her har hørt det, meget kritisk over for KV-regeringens konstruktion af forslaget, men vi er også, som det kan ses ud af vores ændringsforslag til finansloven, interesserede i at finde løsninger sammen med Folketingets partier, som giver samme provenu som regeringens forslag, til brug for den øgede uddannelsesindsats, som vi prioriterer meget højt.

Pia Christmas-Møller (KF):

Forslaget, som vi her har til behandling, er jo et led i en større sammenhæng, og det er i denne sammenhæng, at den konservative folketingsgruppe ønsker at se forslaget. Vi kan således ikke forestille os, at dette forslag kommer igennem Folketinget, uden at vi får visse af de i øvrigt fremsatte forslag gennemført på såvel skatte- som finansieringssiden.

Med hensyn til det konkrete forslag er vi særdeles tilfredse med specielt elementerne omkring stramning af rådighedsreglerne. I dag er det sådan, at man først efter 18 måneders ledighed skal udvide sin rådighedsforpligtelse fra passende arbejde til rimeligt arbejde.

Forslaget lægger op til, at man allerede efter tre måneders ledighed skal udvide rådighedsgraden, og det synes vi er rigtigt og fornuftigt. Ikke mindst fordi man på dette tidspunkt har en obligatorisk samtale i arbejdsformidlingens regi, er det naturligt, at man også dér prøver at kigge lidt bredere ud, når jobmuligheder skal søges.

Vi er også meget tilfredse med, at vi nu får en større sammenhæng mellem sanktionerne i forbindelse med afvisning af henholdsvis anvist arbejde og henvist arbejde. I dag er det sådan, at man helt omkostningsfrit kan afslå et henvist arbejde uden nogen som helst fyldestgørende grund, uden at det på nogen måde får konsekvenser, og det synes vi er forkert. Vi synes, det er forkert, at man kan afvise rimelige jobtilbud to gange inden for 6 måneder, og at man først da får en sanktion i form af 2 ugers karantæne, og at man først tredje gang, det sker, vil få statueret manglende rådighed efter de nugældende regler.

Vi er tilfredse med, at man samler op på dette problem, så at man, allerede første gang man efter henvisning fra arbejdsformidlingen uden nogen grund afviser et rimeligt tilbud om arbejde, får en klar markering af, at det ikke går, i form af en karantæne på 2 uger. Vi er også tilfredse med, at sker det to gange, må man sætte spørgsmålstegn ved, om det pågældende medlem er til rådighed for arbejdsmarkedet, og dermed statuere manglende rådighed.

Vi er også tilfredse med, at reglerne for generobring af dagpengere, som er fortabt som følge af manglende rådighed, strammes. I dag skal man have arbejdet i 300 timer inden for 10 uger, mens man i forbindelse med en alminde-

lig optjening af dagpengere skal have haft 26 ugers arbejde. Vi synes, det er rimeligt, at vi her får en sidestilling.

Vi er altså meget tilfredse med disse dele af forslaget, ligesom vi også er tilfredse med, at man tager fat på arbejdsmarkedets strukturproblemer i form af udligningsfonden. Vi mener i modsætning til Socialdemokratiet, at der er tale om en meget solidarisk finansieringsordning i forbindelse med ideen om at løfte de første 5 dages ledighed ud af det ordinære system. Vi er tilfredse med, at vi på denne måde kan få taget hul på den manglende motivation hos såvel arbejdstagere som arbejdsgivere med hensyn til at dæmme op for de mange midlertidige og kortvarige ledighedsperioder.

Vi mener også, det er rimeligt, at vi får taget fat på de supplerende dagpenge i de sammenhænge, hvor der er tale om utilsigtet brug af de nugældende regler. Vi mener, det er rigtigt, at man prøver at påføre de involverede parter det direkte økonomiske ansvar i større omfang, end tilfældet er i dag. I dag er det alt for let at underskrive en frigørelsesattest og så i øvrigt lade staten betale for en halvdagshjælp, som det aldrig har været hensigten at udvide til en heltidsansat.

Vi mener altså, at ideen i udligningsfonden er rigtig, og vi vil meget gerne se på, at vi får en enkel udformning af det endelige regelsæt på området.

Og endelig vil vi meget gerne have, at spørgsmålet om nedsættelse af kontingentet bliver set i sammenhæng med de øvrige skatte- og finansieringsforslag. Nedsættelse af kontingentet for lønmodtagerne kan ikke ses isoleret, det må ses i sammenhæng med den øvrige strategi, vi har på skatteområdet.

Tiden tillader ikke mere, men jeg håber, vi kan vende tilbage.

Helge Sander (V):

De seneste måneders politiske forhandlinger har vist et udbredt ønske om og behov for at ændre på arbejdsmarkedsområdet, hvor det kan være med til at forhindre utilsigtet anvendelse af arbejdsløshedsdagpenge og afhjælpe arbejdsmarkedets strukturproblemer.

Lovforslag nr. L 18 er et væsentligt bidrag hertil. Overordnet er vi meget tilfredse med, at regeringen hermed viser, at man er parat til at ændre på nogle fundamentale forhold. Vi føler,

[Helge Sander]

at regeringen med dette forslag har strakt sig et meget godt stykke for at nå et resultat, et resultat, som vi håber at et flertal i Folketinget vil medvirke til.

Vi håber, at lovforslaget kan være med til at fastholde den positive løn- og prisudvikling, der i de seneste år har været med til på én gang at sikre en forbedring af konkurrenceevnen og reallønnen. For at give de bedst mulige rammer for de netop igangsatte overenskomstforhandlinger skulle vi meget gerne have dette lovforslag igennem Folketinget. Det er arbejdsmarkedsparternes ansvar, at omkostningsstigningerne holdes på et lavt niveau, så konkurrenceevnen forbedres, men L 18 vil utvivlsomt berede vejen for det, der meget rammende er blevet kaldt »kloge overenskomster«.

Med andre ord: Arbejdsmarkedets parter må selv klare sagerne, men her er altså en del af vores hjælp.

Generelt hilser vi fra Venstres side dette lovtiltag velkommen, for så vidt det kan fremme mobiliteten og omstillingen på arbejdsmarkedet, og i det hele taget er vi særdeles tilfredse med stramningen af rådighedsretten og det forsikringsselement, som den konservative ordfører var inde på. Vi mener, det er områder, hvor det er hårdt tiltrængt, at vi foretager os noget, og derfor vil vi gerne give vores positive støtte til, at vi kan få dette lovforslag igennem Folketinget hurtigst muligt.

Lilli Gyldenkilde (SF):

SF støtter nedsættelse af medlemskontingentet. Det er steget over 200 pct. i de seneste år og er en stor belastning for mange, så stor, at mange vælger at stå uden for a-kassen, og i tilfælde af ledighed kan de så kun få bistandshjælp.

SF vil godt medvirke til at få gjort noget ved hjemsendelsesledigheden, men den model, der her er foreslået, synes vi simpelt hen administrativt er for kostbar. Desuden er der ingen incitamenters for arbejdsgiverne til at mindske hjemsendelsen, og det er jo sådan en adfærdændring, vi har brug for. Derfor må vi finde en anden model, og det giver jeg hermed melding om at vi godt vil være med til og er villige til at forhandle med andre partier om.

Ideen om, at lønmodtagere, som er tilsluttet a-kasser, der har mange hjemsendelser, skal betale et ekstra medlemsbidrag herfor, kan SF under ingen omstændigheder være med til. Vi vil

ikke være med til, at det er dem, der i forvejen har det sværest, der skal betale mest.

SF er af den mening, at vi nu skal tage fat på at få lavet en ordning, hvorefter alle, der er i arbejde, betaler til uddannelse af de arbejdsløse. Vi er af den mening, at der bør indføres et solidaritetsbidrag; det vil være betydelig bedre end den meget komplicerede ordning, der er lavet i dette forslag.

Til gengæld ønsker vi ikke at tvinge folk i en a-kasse, det må folk selv om. Hvis de vil være medlemmer af en a-kasse, når de alligevel skal betale et bidrag, der svarer nogenlunde til, hvad andre betaler i punktskat, til at finansiere dagpengene, så er det i orden for os, at de melder sig ind i en a-kasse, det er fint, men de, der ikke ønsker at være i en a-kasse, skal ikke tvinges ind i den. Men de skal være med til at finansiere, de skal være solidariske med de arbejdsløse og dem, der ikke har nogen uddannelse.

Jeg synes, den model, der her er bygget op, er kompliceret, som jeg allerede har sagt, og den er administrativt dyr – der tales jo ligefrem i forslaget om, at det vil koste 10 mio. kr. at administrere denne ordning. Skal vi ikke – når der har været talt meget om åbenhed i Folketinget og om, at tingene skal forhandles i henholdsvis folketingsal og udvalg – være enige om, at nu forhandler vi det her og laver en ordentlig model, for den, der her er foreslået, duer ikke?

Det er fuldstændig meningsløst, at folk, som er på supplerende dagpenge, skal være med til at betale en afgift til den arbejdsgiver, som har ansat dem, og stille med en kvittering hos a-kassen, hvis de skal have suppleret deres dagpenge. Det er der ingen rimelighed i, det er helt hen i vejret at lave så tåbelige ordninger.

Jeg ved godt, det er arbejdsgiverne, der skal betale pengene, men det er den ansatte, der skal komme med kvitteringen, og det kan vi da ikke byde mennesker.

Jeg synes, vi skal lade det ligge og så klare de store problemer, vi har her, og de store problemer er for det første, at vi skal skaffe nogle penge til uddannelse og efteruddannelse af arbejdsløse, så de kan kvalificere sig til at komme i arbejde, og for det andet, at vi skal sikre, at arbejdsløshedskassesystemet ikke bliver mere kompliceret, end det er.

Vi skal sikre, at der sker en adfærdændring hos arbejdsgiverne, så de ikke korttidsparkerer deres arbejdskraft på dagpenge, og det kan vi,

[Lilli Gyldenkilde]

hvis vi indfører et solidaritetsbidrag. Jeg ved, at De Radikale har det som et punkt i det 11-punkts-program, som de udsendte midt under valgkampen, og da vi er enige med dem i det punkt, appellerer vi om, at vi sætter os ned i Arbejdsmarkedsudvalget og finder en ny model.

Jeg skal ikke gå ind i flere af de rene gebrækeligheder, som jeg synes der er i dette forslag, det er unødvendigt. Som det foreligger, kan vi ikke medvirke, det må være klart for enhver, men jeg appellerer om, at vi forsøger at lave et ordentligt forslag i Arbejdsmarkedsudvalget.

Det var SF's syn på dette lovforslag.

Niels Højland (FP):

Når man ser på de fire lovforslag på arbejdsmarkedsområdet, som vi behandler i dag, kan man jo tydeligt se, at regeringen har strakt sig langt for at imødekomme Socialdemokratiet, og derfor kan det ikke komme bag på nogen, at Fremskridtspartiet er skeptisk over for disse forslag.

Men jeg vil sige, at for L 18's vedkommende har arbejdsministeren i det store og hele haft en heldig hånd til at foreslå forbedringer for en lang række af de besynderligheder, som lovgivningen om arbejdsløshedsunderstøttelse har udviklet sig til at rumme. Fremskridtspartiet ser derfor positivt på forslaget, men der er unægtelig detaljer, der kan trænge til at blive nærmere belyst – og det vil Fremskridtspartiet bruge kræfterne på under det forestående udvalgsarbejde – f.eks. for L 18's vedkommende, hvor medlemsbidraget for arbejdsløshedsunderstøttelse nedsættes.

Duetoft (CD):

Da CD's ordfører på grund af sygdom ikke kan være til stede i dag, skal jeg fremlægge CD's principielle holdning til lovforslag nr. L 18, der jo indeholder mange ingredienser.

Hovedformålet med forslaget er angiveligt at forhindre utilsigtet anvendelse af arbejdsløshedsdagpenge samt at afhjælpe arbejdsmarkedets strukturproblemer, og det vil CD gerne medvirke til. Spørgsmålet for os er alene, om det netop er kombinationen af lovforslagets 7 initiativer, der skal til for at opfylde dette hovedformål, og jeg vil godt stille ministeren nogle spørgsmål i den anledning.

For det første: Hvad koster dette lovforslag statskassen, og synes ministeren, at man får nok for pengene?

For det andet: Hvad koster dette lovforslag virksomhederne? CD ser dette forslag i sammenhæng med såvel finanslovsforslagets omkostninger til erhvervslivet som finansieringslovsforslaget til skatteomlægningerne.

Vi ønsker ikke at bevare misbrugsmuligheder for virksomhederne, men vi vil gerne kende den totalregning, der sendes ud.

Et tredje spørgsmål: Vil regeringen satse på en politisk aftale med Socialdemokratiet om dette og de følgende lovforslag? Det vil vi meget stærkt anbefale at man gør.

I øvrigt har jeg så følgende melding til de forskellige ingredienser i forslaget: Vi medvirker gerne til at fjerne de misbrugsmuligheder, der ligger i reglerne om hjemsendelse og korttidsledighed, vi ser bare ingen særlig tilskyndelse for de særligt berørte virksomheder til at ændre deres adfærd med hensyn til hjemsendelse.

Fondsstrukturen, som regeringen foreslår, udglatter omkostningerne i en sådan grad, at vi stærkt tvivler på, at det vil have den ønskede virkning. Alle skal jo alligevel være med til at betale, hvorfor så tage bøvelen på den enkelte virksomhed? Naturligvis forstår vi behovet for en gradvis tilpasning og adfærdændring, men måske skulle man så tidsbegrænse fondsløsningen. Det spørgsmål vil CD i hvert fald interessere sig ganske meget for under udvalgsarbejdet.

Omlægningen af dagpengegeugen ser vi ikke umiddelbart nogen problemer i. Begrænsningen af de supplerende dagpenge drøfter vi gerne, men vi er ikke sikre på, at bidragsløsningen er den rigtige. I hvert fald må det bekymre os, at dette forslag ifølge bemærkningerne må påregnes at medføre en væsentlig administrativ belastning. Det giver i øvrigt anledning til et fjerde spørgsmål til ministeren: Hvad er de totale administrative konsekvenser af lovforslagets forskellige forslag? Stramningen af rådighedsbegrebet ser rimelig ud i vore øjne. Ændringen af reglerne om optjening af dagpengeret må vi se nærmere på under udvalgsarbejdet, men forslaget om nedsættelse af medlemsbidraget er vi skeptiske over for. En merudgift for statskassen på mellem 2 og 3 mia. kr. må under alle omstændigheder ses i en større sammenhæng, måske i sammenhæng med et forlig med Socialde-

[Duetoft]

mokraterne, måske i sammenhæng med overenskomstforhandlingerne.

I hvert fald må regeringen da regne med en betydelig modydelse for denne imødekommenhed, også fordi dette forslag er i direkte modstrid med den politik, der har været ført gennem de sidste 8 år. Hvori består modydelsen? Det vil CD gerne vide. Skal forslaget ses i sammenhæng med skatteomlægningerne? Også det vil vi gerne bede ministeren redegøre for.

Endelig giver forbedringen af statistikgrundlaget forhåbentlig større gevinst, end den giver merarbejde, og det må i hvert fald være en betingelse for at gennemføre den.

Alt i alt kan vi altså tilsige en konstruktiv og interesseret holdning til de mange forslag, men vi vil ikke betingelsesløst give tilslutning til de enkelte elementer i dag.

(Kort bemærkning).

Nyrup Rasmussen (S):

Jeg lyttede med interesse til hr. Duetofts indlæg, og det giver mig anledning til en enkelt kommentar.

Jeg opfattede det sådan, at hr. Duetoft er enig i grundtanken om en udligningsfond for den første ledighedsuge; men jeg hørte også signaler om, at man godt kunne forestille sig en mere forenklet ordning end den, regeringen har stillet forslag om.

Jeg vil godt spørge, om hr. Duetoft er af den opfattelse, at vi i forbindelse med udvalgsarbejdet kunne prøve at gennemanalysere, om vi dog ikke – som også ordføreren for Socialdemokratiet var inde på – kunne forenkle forslaget, for det er faktisk utrolig bureaukratisk opbygget, og vi er faktisk i stand til gennem forskellige indgreb, som vi kan komme tilbage til, at lave en enklere og mere gennemskuelig og dermed også mere velfungerende ordning.

(Kort bemærkning).

Duetoft (CD):

Det kan jeg give Socialdemokratiets ordfører tilsagn om. Vi står ikke her for at gøre tingene værre end højst nødvendigt, og hvis vi kan finde nogle administrative lettelser, så er vi ganske klart med på det. Lad os se på det i udvalget.

Lone Dybkjær (RV):

Som medlem af den tidligere regering, som jo

også fremsatte dette forslag i lidt andre sammenhænge, står Det Radikale Venstre naturligvis bag forslaget.

Vi mener, det er vigtigt, at vi får gjort noget ved hjemsendelsesspørgsmålet, og at vi får gjort noget ved de supplerende dagpenge. Vi mener også, at det er hensigtsmæssigt med en opstramning af rådighedsplichten i form af ændringen fra »passende« til »rimeligt« arbejde.

Og jeg vil også godt sige, at vi ser en sammenhæng mellem en dagpengereform og det øgede antal uddannelsespladser, som jo er helt afgørende for, at vi kan komme videre.

Når det er sagt, vil jeg godt sige, at nu synes jeg, vi skal begynde at forhandle ud fra dette forslag. Der er jo klart meldt fra de forskellige ordførere, at der ikke umiddelbart er flertal for forslaget, og Det Radikale Venstre vil derfor under udvalgsarbejdet også se på, om man ikke kan finde nogle simplere løsninger for udligningsfonden, om man kan se anderledes på solidaritetsprincippet, osv.

Grundprincippet om, at der skal en reform til efter de retningslinjer, som regeringen her har fremlagt, er vi enige i, men vi mener, at vi nu bør tage fat på at forhandle de enkelte elementer og se på, om andre partier kunne komme med lidt mere konstruktive forslag end noget af det i regeringens lovforslag, som er rigelig bureaukratisk.

Glønborg (KRF):

Når man har fulgt udviklingen på arbejdsmarkedet og stadig konstaterer, at vi har et alt for højt antal arbejdsløse, er det jo helt klart, at vi ikke kan fortsætte på samme måde, som vi har gjort hidtil. Det er nødvendigt med ændringer, og det kan også være nødvendigt at bruge utraditionelle metoder.

Når man har fulgt de politiske debatter omkring hele problemkomplekset, kan man godt se, at med de vidt forskellige holdninger, vi har i partierne, er det ikke lige nemt at finde noget, som vi kan enes om. Jeg har en tydelig fornemmelse af, at det, regeringen her har lagt frem, ikke er regeringspartierne rene, pure politik, men et forsøg på at komme oppositionen i møde.

Og jeg vil da gerne sige, at ideen om at løfte den første uge ud af systemet synes jeg virker tiltalende. Det har altid været Kristeligt Folkepartis holdning, at ansvaret for at bære byrder-

[Glønborg]

ne ved arbejdsløsheden må påhvile tre parter, nemlig de to parter på arbejdsmarkedet plus samfundet som helhed. Jeg synes også, at det er en rigtig tankegang, at det i første omgang må være parterne på arbejdsmarkedet, som har ansvaret, og derfor er det en meget fornuftig tanke, at staten først kommer ind, når der er gået en uge.

Kristeligt Folkeparti har tidligere, dengang vi indførte kravet om, at arbejdsgiverne betalte første ledighedsdag, gjort et stykke arbejde for at tilgodese de brancher, som ville have svært ved at undgå hjemsendelser af og til, fordi de lever under vilkår, som de ikke selv er herre over. Vi havde selvfølgelig gerne set, at man havde benyttet lejligheden til at imødekomme disse brancher, men vi kan godt se, at den sammenstilling, man her har lavet af ansvarsfordeling, byrdefordeling, indeholder nogle af de rigtige elementer. Derfor vil vi gå til udvalgsarbejdet med en positiv holdning, men vi vil da ikke påstå, at det her er den eneste løsning, der kan bruges. Vi vil ikke sige, at den ikke er brugbar, men vi vil være meget opmærksomme på muligheder for at lave byrdefordelingen på en anden måde.

Med hensyn til deltidsbeskæftigelse vil jeg gerne sige, at Kristeligt Folkeparti jo altid har været en varm tilhænger af muligheden for deltidsbeskæftigelse, og derfor ser vi gerne, at den mulighed ikke beskæres. Vi vil under udvalgsarbejdet være meget opmærksomme på, om det på nogen måde skulle blive vanskeligere, men vi tror det ikke, og vi håber det ikke. Når vi har talt deltidsbeskæftigelse, har det aldrig været på statens regning, det har altid været planlagt på egen regning, og sådan opfatter vi også det her.

Kravet om større villighed til at tage rimeligt arbejde kan vi støtte. Det skaber en større fleksibilitet på arbejdsmarkedet, og den er nødvendig.

Med hensyn til nedsættelse af medlemsbidraget vil jeg gerne sige, at det efter vores mening i princippet er en forkert vej at gå, for vi mener egentlig, at parterne på arbejdsmarkedet burde have et større ansvar, men o.k., vi skal nå frem til et resultat, og der gives lidt til den ene side og tages lidt fra den anden side, og vi kan leve med det, der er foreslået her.

Men jeg vil godt sætte spørgsmålstegn ved, om medlemmerne af de selvstændiges a-kasser

får en helt rimelig og retfærdig behandling ved lovforslaget, sådan som det er skruet sammen. Vi vil tillade os at stille nogle spørgsmål i udvalget på det område, for vi ønsker ikke, at medlemmer af de selvstændiges a-kasser skal behandles dårligere end andre.

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Det er jo et meget væsentligt emne, Folketinget har på dagsordenen i dag. Det har relation til den meget store arbejdsløshed, det har relation til hele arbejdsmarkedet, og det har relation til de strukturproblemer, som vi har talt meget om gennem en årrække og har fået gjort for lidt ved. Altså et væsentligt emne og en væsentlig problemkreds, som bør give anledning til, at forslag inden for denne emnekreds bliver behandlet særdeles seriøst af Folketinget og af Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg. Jeg vil da også gerne kvittere for de indlæg, der har været indtil nu fra ordførernes side. Der var ingen, så vidt jeg kunne høre i alt fald, der bare vendte ryggen til problemerne og sagde, at det ville de ud fra den eller den holdning ikke være med til at løse. Det er dog i det mindste et positivt udgangspunkt.

Vi står nu over for eller næsten midt i nogle spændende overenskomstforhandlinger på arbejdsmarkedet. Det er vigtigt for beskæftigelsen i de kommende måneder og år, hvordan dette forløber. Det skal jeg i øvrigt ikke kommentere yderligere i dag, jeg skal kun gøre opmærksom på, at vi fra politisk hold jo har et ansvar i den forbindelse. Vi har naturligvis dels et ansvar for at tilrettelægge tingene skattemæssigt og på anden vis sådan, at det i sig selv giver anledning til det, vi kalder for kloge overenskomster, dels er det altså også os, der har ansvaret for at tage fat på løsningen af arbejdsmarkedets strukturproblemer.

Der er i alt fald to ting, der spiller en rolle her. Den ene er, at vi får en så stor mobilitet på arbejdsmarkedet som overhovedet muligt, sådan at man, så hurtigt det overhovedet kan lade sig gøre, får flyttet arbejdskraft fra områder på arbejdsmarkedet, som er i tilbagegang, til områder på arbejdsmarkedet, der er i vækst. Det er et formål, som vi skal tilgodese med de forslag, som vi har omkring arbejdsmarkedets strukturproblemer. Her spiller dagpengesystemet og de bindinger på mobiliteten, som dagpengesystemet, som det er i øjeblikket, medfører, en væsentlig rolle.

[Arbejdsministeren]

Det næste, jeg vil sige vi gerne skulle opnå, er at få højnet uddannelseskvaliteten og at få skabt mulighed for at få flere uddannelsespladser. Dette er også en forudsætning for en høj mobilitet på arbejdsmarkedet. Det er jo tilrettelagt sådan, at et provenu af nogle besparelser på dagpengeområdet var tænkt anvendt netop til at skaffe i tusindvis af nye arbejdspladser. Det er altså opgaven, det er det, vi står over for, og det er noget, som vi gerne skulle have klaret meget hurtigt.

Så vil jeg gerne kommentere de enkelte ordføreres indlæg. Her vil jeg lidt utraditionelt starte bagfra med ordføreren for Kristeligt Folkeparti, hr. Glønborg, som udtrykte tilfredshed med ideen om, at man simpelt hen løfter den første ledighedsuge ud af dagpengesystemet, så det bliver skatteyderne uvedkommende, men problemerne, der f.eks. opstår i kraft af skiftende arbejdsmængde i virksomheden, skal løses af parterne selv. Det er jo det, som ligger som hovedideen i netop det forslag, som vi har her. Man kan så diskutere, hvordan det skal finansieres parterne imellem, og her har vi lagt en model frem, som vi mener er ganske hensigtsmæssig og i øvrigt tilgodeser en række forskellige hensyn. Men det væsentlige er naturligvis, at vi får den første uge løftet ud af dagpengesystemet.

Hr. Glønborg siger, at vi bør holde hånden over de udsatte brancher. Det mener jeg for så vidt også at forslaget lægger op til. Det, der kan være bekymrende for de udsatte brancher, er i og for sig den første ledighedsdag og arbejdsgivernes pligt til at betale for den, navnlig i forbindelse med overgangsordningens ophør pr. 1. juli. Der er ingen tvivl om, at det vil give nogle problemer i virksomhederne, men det vil også på den anden side være et betydeligt incitament til at nedbringe hjemsendelsesledigheden.

Jeg er enig med hr. Glønborg i, at vi ikke skal mindske muligheden for deltidsbeskæftigelse. Der vil fortsat, også efter gennemførelsen af dette forslag, være mulighed for deltidsbeskæftigelse – naturligvis i ubegrænset målestok for de ikkeforsikrede og for de deltidsforsikrede. Derimod ønsker vi at modvirke tendenser til, at deltidsbeskæftigede så får lønnen suppleret op med supplerende dagpenge.

Med hensyn til de selvstændige og deres medlemsbidrag, som hr. Glønborg nævnte, er

det rigtigt, at dette spørgsmål har været rejst, også over for mig, af en række organisationer. Jeg har det synspunkt omkring den sag, at det, når vi har foreslået en nedsættelse af medlemsbidraget for lønmodtagerne og altså ikke for efterlønsmodtagere og ikke for de selvstændige erhvervsdrivende, netop skyldes, at vi målrettet vil bruge de midler, vi kan skaffe, til at animere til det, vi kalder de kloge overenskomster.

Jeg vil gerne også sige tak til fru Lone Dybkjær fra Det Radikale Venstre, der jo har set forslaget før. Jeg kvitterer for, at Det Radikale Venstre siger, at der er en sammenhæng mellem dette forslag og muligheden for at få skabt flere uddannelsespladser. I øvrigt gav fru Lone Dybkjær udtryk for en positiv vilje til at gå ind i en konstruktiv udvalgsbehandling.

Hr. Duetoft rejste en række spørgsmål af provenumæssig karakter, dels om konsekvenser for statskassen, dels om konsekvenser for erhvervene. Jeg vil foreslå, at vi forsøger at se de fire forslag som en helhed i den forbindelse og så i øvrigt mere præcist vender tilbage til disse beregninger under udvalgsbehandlingen, for så har jeg en bedre mulighed for at svare fuldstændig præcist, og det skal man selvfølgelig på præcise spørgsmål.

Hr. Duetoft spørger direkte: Er det hensigten med dette at opnå en politisk aftale med Socialdemokratiet? Hertil er svaret klart ja. Det var det, før valget blev udskrevet, og det er det altså fortsat.

Så siger hr. Duetoft, at den kollektive ordening – sådan forstod jeg hr. Duetoft – ikke giver tilstrækkeligt incitament til at få nedbragt hjemsendelsesledigheden. Her må jeg igen minde om – hvis det er på arbejdsgiversiden, man ser – at vi jo fortsat har ordningen med arbejdsgiverbetalingen før den første ledighedsdag. Det er et meget kraftigt incitament for arbejdsgiverne til at få nedbragt hjemsendelsesledigheden.

Vedrørende de administrative konsekvenser synes jeg også, at der er god anledning til at dyrke dem under udvalgsbehandlingen. Så kan jeg bekræfte over for hr. Duetoft, at der selvfølgelig er en sammenhæng mellem denne nedsættelse af a-kasse-kontingentet, og hvad der i øvrigt er under forberedelse og har været fremsat på skatteområdet, herunder også finansieringen af skatteforslagene. Det er i denne sammenhæng, man skal se forslaget om nedsættelse af medlemsbidraget til a-kasserne.

[Arbejdsministeren]

Hr. Niels Højland udtalte sig positivt om hovedideen i forslaget, dog ikke sådan, at der blev givet grønt lys, og det forstår jeg ganske udmærket. Der var nogle detaljer, som hr. Niels Højland ønskede at studere nærmere, men jeg takker og kvitterer for den positive generelle melding.

Så er der fru Lilli Gyldenkilde. Her er måske den største afstand mellem regeringen og så SF. Der er i og for sig ikke noget naturstridigt i det. Vi har somme tider oplevet, at vi har stået relativt tæt på hinanden, men det forestiller jeg mig naturligvis ikke at vi kan under alle forhold. Jeg er ikke enig i, at der i systemet som sådant ikke ligger incitament for arbejdsgiverne til at nedbringe hjemsendelsesledigheden. Jeg synes, at man også godt må placere et incitament hos lønmodtagerne. Her er det jo så forslaget om disse beskedne 300 kr., som jeg forstod at fru Lilli Gyldenkilde meget kraftigt tog afstand fra. Efter min opfattelse er det særdeles relevant at lægge et incitament også hos lønmodtagerne, som jo skal være med til at tilrettelægge arbejdet på en sådan måde, at man undgår hjemsendelsesledigheden. I en række tilfælde, jeg vil ikke sige kunne de blokere det, men vil de i hvert fald kunne vanskeliggøre det. Derfor er det vigtigt også at placere et incitament på lønmodtagerens side, men ikke vildt og urimeligt og uoverkommeligt. Det kan man altså selv med den bedste vilje eller den ondeste vilje heller ikke påstå at forslaget om de 300 kr. er udtryk for.

Hr. Helge Sander var positiv over for forslaget. Det kvitterer og takker jeg for. Ligeledes fru Pia Christmas-Møller, som også var inde på spørgsmålet om sammenhængen mellem nedsettelsen af a-kasse-kontingenter og sammenhængen med skatteforslagene, og det har jeg allerede været inde på.

Så er der Socialdemokratiet tilbage, og det er ikke helt tilfældigt, at jeg gemmer Socialdemokratiet til sidst. Det er sådan, at Socialdemokratiet ikke er ubekendt med de ideer, der ligger i lovforslag nr. L 18. De har vist ved adskillige lejligheder været præsenteret for det. Jeg har da opfattet situationen sådan, at disse forslag bestemt ikke på nogen måde gav anledning til en kraftig afstandtagen. Der var måske nogle detaljer, man kunne diskutere, men hovedprincipperne som sådanne, forstod jeg indgik i det samlede kompleks, hvorom hr. Svend Auken

som bekendt har udtalt, at der var enighed om de 98 pct. Derfor skal jeg da ikke lægge skjul på, at det var med nogen overraskelse, at jeg iagttog nogle udtalelser fra fru Jytte Andersen til LO-Bladet og senere til Det Fri Aktuelt. Jeg lyttede også omhyggeligt til ordføreren i dag, hr. Ole Vagn Christensen. Jeg har været lige ved at opfatte det på en sådan måde, at Socialdemokraterne sagde, at det, vi næsten var enige om før valget, er vi nu ikke enige om. Det, man før var for, er man nu imod, og omvendt. Det var lige før jeg fik opfattelsen af, at man havde til hensigt i Socialdemokratiet at prioritere partitaktiske hensyn over hensynet til de konstruktive løsninger og f.eks. til de uddannelsessøgende, som gennem forslagene her vil få mulighed for at få en uddannelsesplads. Men det kan jo simpelt hen ikke være rigtigt. Sådan kan Socialdemokratiet ikke optræde.

Så uanset, hvad fru Jytte Andersen har sagt til LO-Bladet, og uanset hr. Ole Vagn Christensens bemærkninger om sorteperspillere, uanvendelighed, Storm P.-modeller osv. vil jeg vælge at opfatte Socialdemokratiets melding i dag sådan, at der er nogle ting, som fortsat skal forhandles. Men hovedideen som sådan, at forbedre strukturen på arbejdsmarkedet og dermed opnå et provenu ved nogle besparelser på dagpengeforslagene og efterfølgende anvende disse til flere uddannelsespladser, må man ganske hurtigt kunne nå til enighed om, også med Socialdemokratiet. Det er i alt fald regeringens hensigt at opnå en sådan enighed.

Jytte Andersen (S):

Nu ved jeg ikke, hvordan arbejdsministeren læser LO-Bladet eller Det Fri Aktuelt, men tilsyneladende har arbejdsministeren ikke forstået, hvad han har læst. Det, jeg har sagt, og det, der er Socialdemokratiets politik, er, at vi ønsker at medvirke til adfærdssændringer, både når det drejer sig om supplerende dagpenge, og når det drejer sig om hjemsendelse. Vi er enige i, at den første ledighedsuge skal løftes ud og finansieres efter en anden model, men modellen, som regeringen har lagt frem, er vi altså ikke enige i. Vi har et andet bud, og vi vil gerne i Arbejdsmarkedsudvalget medvirke til at finde ud af en mere enkel model. Det, jeg også har sagt, og det, der også er Socialdemokratiets politik, er, at vi er lige så optaget som regeringen af, at vi skal have konverteret nogle af de passi-

[Jytte Andersen]

ve dagpenge til aktive uddannelsespenge. Derfor lægger den finansieringsplan, som vi har med i udvalgsarbejdet, også op til det samme provenu.

Når arbejdsministeren henviser til Marienborgforhandlingerne og vores eget beslutningsforslag nr. B 30, vil jeg godt bede arbejdsministeren om at læse det sidste punkt i Socialdemokratiets udmøntning af, hvordan vi har forstået Marienborgforhandlingerne. Her siger vi, at det, når vi skal gribe ind vedrørende ansættelsesvilkår, faktisk også er meget vigtigt at få kigget på, hvilke opsigelsesvarsler de samme mennesker har, så vi ikke fra den ene dag til den anden får stillet en stor gruppe lønmodtagere ringere, end de er stillet i dag. Det er det, der er sagt, og det er det, som arbejdsministeren tydeligvis også har læst, men ikke helt forstået på den måde, som budskabet var ment på.

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg tror i og for sig, at befolkningen er ved at være træt af alle disse udtalelser om, hvad der er sket, og også om, at regeringen smed tøjlerne og spurgte befolkningen, men derefter ikke vil erkende, at situationen er forandret her i Folketinget. Jeg vil gerne sige, at det, vi har sagt – det er jeg glad for også er det, der var signalerne vedrørende dette lovforslag – var spørgsmålet om at få dette Ting til at arbejde. Derfor ser jeg frem til, at det, der skal foregå i udvalget, kommer til at foregå på et fornuftigt, solidarisk grundlag, således at vi beholder vore solidaritetsprincipper i a-kasse-lovgivningen.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg synes, det var glimrende, at arbejdsministeren, da han sammenfattede debatten, tog udgangspunkt i, hvad det er for nogle problemsæt, vi arbejder med. Ministeren har ikke så meget andet at gøre, for det viser sig jo, som forslagene foreligger nu, at der næppe er flertal for dem. Det synes jeg vi skal være glade for, for der har været megen kritik af dem. Der er altså ingen tvivl om, at de ikke bør gennemføres, som de foreligger.

Ministeren har nu tilbud fra næsten samtlige partier. Jeg har ikke hørt nogen, der ikke er med til at sige: Lad os forsøge at finde en anden måde at gøre det på. Arbejdsministeren har jo ikke et flertal, hvis ikke han har nogen med i hvert fald. Jeg kan selvfølgelig beklage det – jeg

ved godt, at vi ikke kan nå til en aftale – for jeg har en masse gode ideer til, hvordan det kan gøres bedre, mindre bureaukratisk og på en mere solidarisk måde. Dette udtryk – solidaritet – betyder meget, ikke alene for SF, men i høj grad også for Socialdemokratiet og andre partier, som bare kalder det noget andet, nemlig retfærdighed. Der er ingen retfærdighed i, at de lønmodtagere, som f.eks. arbejder på en fiskefiletfabrik, som er afhængig af, at fiskene kommer ind – og de kommer jo ikke på de rigtige tidspunkter – af hensyn til dagpengene skal betale 300 kr. mere i kontingent end de, der ikke bliver hjemsendt, selv om fiskene ikke kommer til tiden. Det er ikke en rimelig betragtning.

Lad os nu tage den rimelige betragtning her: Lad os ikke indføre sådanne ordninger, som også vil give bureaukrati, men i stedet sige: Vi har et fælles ansvar i dette land, og alle lønmodtagere må tage det ansvar på sig, at de medvirker til at finansiere uddannelse og afskaffelse af arbejdsløshed.

Det er ikke rimeligt, at en stor, stor gruppe inden for lønmodtagerne, som har fint arbejde og ikke regner med at blive fyret – selv om den – blæser på alle solidaritetsordninger og derfor i årevis ikke har været med til at betale til det. Vi skal jo ikke glemme, at det jo ikke kun er dagpenge, vi taler om at der skal betales til. Det er jo i høj grad i de seneste år blevet sådan, at man putter mere og mere uddannelse på dagpengesystemet, i hvert fald når det skal finansieres. Finansiering af uddannelse til de arbejdsløse sker jo mere og mere over dagpengesystemet. Derfor må resten også betale til det. Alt andet vil være urimeligt.

Jeg synes, ministeren skal se i øjnene, at der nu er et tilbud fra et flertal i salen om, at vi indfører et sådant princip om, at alle betaler med, men ikke alle tvinges i a-kasse. Det er jo ikke det, vi taler om.

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Nu er det ikke kun fru Jytte Andersen, der har kontakter til LO-Bladet, det har arbejdsministeren faktisk også.

Før det hele gik i gang i efteråret, havde jeg faktisk en artikel i LO-Bladet, hvor mit hovedbudskab var, at tiden ikke er til at grave grøfter, men til at bygge bro. Det mener jeg fortsat og ikke mindst nu, hvor der er gået så lang tid med

[Arbejdsministeren]

drøftelser. Nu må tidspunktet være inde til, at der skal nås nogle konstruktive resultater.

Jeg tør da ikke garantere for, hvis der var tredjebehandling i dag og var afstemning om dette forslag, at der så ikke var flertal for forslaget. Men alligevel er det mit helt klare indtryk, at der er så positive meldinger fra en bred kreds af partier, at det bestemt ikke er umuligt at opnå et flertal for en også efter vor opfattelse særdeles konstruktiv løsning ved en kommende tredjebehandling, som gerne skal komme inden alt for længe.

Jeg er glad for fru Jytte Andersens budskab om, at jeg ikke havde forstået det, fru Jytte Andersen sagde. Jeg er meget lykkelig over, at jeg har misforstået det, fru Jytte Andersen sagde, for hvis jeg ikke havde det, så det rigtignok mere sort ud, end jeg gav udtryk for for et øjeblik siden.

Socialdemokratiet mener, at der skal være en sådan udligningsfond, men er lidt uenig i, hvordan den skal finansieres og administreres. Lad os kigge på det.

Socialdemokratiet er enig i, at der skal flere uddannelsespladser til, og at der er en sammenhæng mellem det, vi arbejder med her, og uddannelsespladserne. Det er også vort udgangspunkt.

Så nævner fru Jytte Andersen trykbestemmelserne. Nu er det faktisk sådan, at nr. L 18, som det foreligger, bestemt ikke er en trussel mod nogen på arbejdsmarkedet. Modellen er faktisk skruet sådan sammen, at en stor gruppe af lønmodtagere får kontante fordele af den ordning, der er her. Her kan jeg i alt fald ikke umiddelbart forestille mig, at ordningen vil være til skade for nogen. Det kan jeg ikke. Konstruktionen er sådan opbygget, at man fortsat får sine penge udbetalt i den første ledighedsuge, og nogle vil endda få et større beløb udbetalt, end de får under de nuværende ordninger. Så jeg mener bestemt ikke, at der er tale om ringere forhold end i dag, tværtimod.

Hr. Ole Vagn Christensen havde jeg jo lejlighed til at møde et par gange under valgkampen, og her lagde jeg omhyggeligt mærke til, hvordan hr. Ole Vagn Christensen fremhævede behovet for konstruktive resultater og bredt samarbejde, ja, han tordnede næsten løs på det ene møde efter det andet og også på tv om behovet herfor.

Derfor er jeg selvfølgelig lidt bekymret, når hr. Ole Vagn Christensen nu siger, at situationen er en anden. Ja, det er rigtigt, at der er kommet et valgresultat, der betyder en anden mandatfordeling, men problemerne og opgaverne er jo de samme, og de løsninger, der var behov for før valget, er der altså også behov for efter valget.

Så endelig til fru Lilli Gyldenkilde, som er meget bekymret over det usolidariske i ordningen. Her må jeg altså igen minde om, at det, der giver anledning til så megen ophidselse, altså er 300 kr. om året, som vel for øvrigt er fradragsberettiget på selvangivelsen. Hvis man så regner ud, hvad det er pr. måned, og sammenligner med, hvad man ellers har af omkostninger til diverse forbrugsgoder, er det altså ikke et beløb, der er uoverkommeligt. Men det er et incitament til, at man også i lønmodtagerkredse bliver stærkt interesseret i at få nedbragt hjemsendelsesledigheden.

(Kort bemærkning).

Nyrup Rasmussen (S):

Arbejdsministeren havde en klog bemærkning her i replikken: Han turde ikke garantere for, at der ved tredjebehandlingen var flertal for det lovforslag, ministeren i dag har i folketingsalen. Det synes jeg var udtryk for en helt velsignet erkendelse, som forhåbentlig kan smitte af under den videre behandling i udvalget.

Arbejdsministeren har også i sit indlæg beskæftiget sig lidt med tingene før og efter valget. Det vil jeg ikke tilråde at vi går alt for meget ind i, men jeg ville måske godt opholde mig ved ét aspekt, som mere har med substansen at gøre, og det er udligningsfonden.

Arbejdsministeren sagde nemlig: Vi løfter udligningsfonden og den første ledighedsuge helt ud af skattesystemet og ud samfundets medansvar. Men, hr. arbejdsminister, det er jo ikke rigtigt. Sagen er jo, at sådan som udligningsfonden er bygget op, starter vi med at love lønmodtagerne en kontingentnedsættelse på 1.600 kr., og fluks, i selv samme sekund, tager vi de første 300 kr. og flytter dem over i udligningsfonden, og dernæst tager vi de næste 300 kr. – det kan variere, bevares – og flytter også dem over i udligningsfonden.

Hvis vi ser på den reelle pengestrøm, er sandheden jo, at statsbidraget er inde i udlignings-

[Nyrup Rasmussen]

fonden; statsbidraget går bare gennem lønmodtagerlommerne i et meget, meget kort sekund. Her er det så, vi siger, at frem for at skabe den uklarhed og signalforvirring, der ligger i først at tale om 1.600 kr. og dernæst at tale om et sted omkring 1.050 kr. eller 1.250 kr., hvorfor så ikke skære igennem og få tingene talt ud og dokumenteret for, hvad de er, nemlig en sum af to finansieringskilder: et statsbidrag og et arbejdsgiverbidrag, der finansierer den udligningsfond? Det er da ren snak, og det er til at tage og føle på, for det er udtryk for den reelle pengestrøm i udligningsfonden.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Der er to temaer, der interesserer mig levende. Det ene er den fond, ministeren var inde på her til sidst. Jeg kan ikke forestille mig, at man ved sine fulde fem ville holde fast i den. Ministeren har selv afsløret, at det er en tåbelighed. Jo, det synes jeg altså ministeren har. Efterfølgende har hr. Nyrup Rasmussen glimrende forklaret, at man først giver en lettelse på et bidrag, så opkræver man et bidrag, og så opkræver man et bidrag til, især for fiskefiletpigerne – hvis jeg må tillade mig at sige det – hvorefter ministeren siger, at det i grunden ikke er så galt, for det er 300 kr. om året, og det vil sige, at de faktisk får halvdelen dækket, for der er jo fradrag på. Så vil det sige, at man vil opbygge en administrativt set fuldstændig grotesk fond på 150 kr. for en lønmodtager pr. år på den facon, hvis jeg skærer alt det andet fra. Jamen kære hr. arbejdsminister, vi er nogle, der her står og tilbyder: Lad os nu se at finde en ordning, hvorefter vi indfører et solidaritetsbidrag fra alle, der arbejder. Så har vi penge til at få uddannelse sat i gang – vi behøver ikke at løfte noget som helst ud – for det er mange penge, når det bliver udbygget. Vi kan gøre det, at vi kan opbygge det over et par år; vi behøver ikke at komme med det på én gang. Det er for det første ikke administrativt belastende, for det andet kommer der penge hjem til uddannelse. Det er det, ministeren gik op og holdt en stor, varm tale om, som ingen her i Folketinget er uenige i er det, det handler om. Men når man skal snakke solidaritet ud fra det, at en fiskefiletpige skal betale 150 kr. om året i ekstra bidrag i kontingent, fordi hun skal være med til at adfærdsændre, at fisken kommer til tiden – det kan hun jo ikke!

Det kan da blive for tåbeligt, hr. arbejdsminister! Lad os lave det om.

(Kort bemærkning).

Ole Vagn Christensen (S):

Det skal være en kort bemærkning om de supplerende dagpenge og det, der ligger i forslaget om afgifter og en hel masse andet bureaukrati. Det handler vel om at nå det mål, der hedder adfærdsændring, og det, det handler om, er vel at få parterne til at medvirke til at nå dette mål. Det handler vel ikke om at lave bureaukratiske ordninger for bureaukrater, det handler vel om at lave forståelige ordninger, som folk kan leve med.

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Jeg forstod hr. Nyrup Rasmussen sådan, at han ikke havde noget udpræget ønske om at diskutere, hvad der var foregået før valget. Jeg har stor forståelse for, at hr. Nyrup Rasmussen har dette synspunkt, og jeg skal bestemt heller ikke forsøge yderligere at rippe op i, hvad der er sket før valget, sammenholdt med, hvad der sker nu.

Hr. Nyrup Rasmussen havde nogle bemærkninger om pengestrømmen sammenholdt med det fænomen, at vi foreslår a-kasse-kontingentet nedsat med 1.600 kr., og de 600 kr. vil så for norges vedkommende skulle indbetales til udligningsfonden, for andre vil det være et mindre beløb. Det kan man selvfølgelig regne forfra, og man kan det regne bagfra, men uanset om man gør det ene eller det andet, så har vi i hvert fald lagt tingene fuldstændig åbent frem og har ikke lagt skjul på, at sådan er regnestykket. Det vil sige, at for alle er der mindst en nedsættelse af a-kasse-kontingentet på 1.000 kr.

Fru Lilli Gyldenkilde bruger stærke ord, selv om der ikke er behov for at grave grøfter; det er der så ikke noget at gøre ved. Jeg skal da erkende, at det ikke er ukompliceret at lave en sådan udligningsfond; det er jo en ny foretelse, som nødvendigvis må køre parallelt med det almindelige a-kassesystem. Men ikke desto mindre mener jeg, det er rigtigt at gøre det, fordi det er væsentligt, at vi får denne første uges ledighed løftet ud af vores dagpengesystem.

Derfor skal vi opbygge en sådan udligningsfond, og man kan så have forskellige vurderinger af, hvor store de administrative, bureaukratiske besværligheder vil være ved det, men at de

[Arbejdsministeren]

ikke kan undgås, det siger selvfølgelig sig selv, når man nu skal have et nyt system opbygget.

Vi skal selvfølgelig bestræbe os på, at det bliver så lidt bureaukratisk som overhovedet muligt. Men så er der jo altså parallelt hermed nogle hensyn, som skal tilgodeses: det må ikke virke for urimelig over for nogen, der skal være en vis ansvarlighed i det, der skal være nogle incitamenters til at få nedbragt hjemsendelsesledigheden osv., en række hensyn, som skal tilgodeses. Sammenholdt med det skal vi naturligvis bestræbe os på at skabe så lidt bureaukrati i ordningen som overhovedet muligt, og det var i og for sig også det, hr. Ole Vagn Christensen var inde på. Man kan bestemt ikke være uenig med hr. Ole Vagn Christensen i, at vi skal have opbygget et system, som vi kan leve med; det kan jeg fuldstændig tilslutte mig.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Jeg har lige to bemærkninger, den ene til arbejdsministeren.

Jeg synes, det er vigtigt, at vi fastholder, at vi gerne vil gøre noget ved den første uge, og at det er motivet til det hele, og så derefter finder ud af, hvordan vi kan administrere det mest hensigtsmæssigt. Det er jo rigtigt, som hr. Nyrup Rasmussen siger, at sådan helt genialt kan man vel ikke sige at den udligningsfond er konstrueret – nu debatten ligesom er kørt. Man kunne godt forestille sig, at der var andre måder at gøre det på; det er jo penge ud og ind, og hvis vi snakker om bureaukrati – og det ynder K og V jo at gøre i mange sammenhænge – så kan man måske nok sige, at det ikke er det største columbusæg, man har fundet her.

Det fører mig nemlig videre til den anden bemærkning, for jeg godt vil kvittere for fru Lilli Gyldenkildes bemærkninger om solidaritetsbegrebet, nemlig det, at alle skal bidrage til arbejdsløshedsfinansieringen – ikke til arbejdsløshedskasserne måske, men til arbejdsløshedsfinansieringen under en eller anden form – også de, der ikke er direkte truet af arbejdsløshed. Det har De Radikale jo haft på dagsordenen meget længe, og jeg vil gerne kvittere for, at SF ved denne debat så stærkt har bragt det frem.

Jeg synes bestemt, der ligger en tanke i det, fru Lilli Gyldenkilde er inde på. Skulle vi nu ikke tage fat på solidaritetsbegrebet i sammen-

hæng med denne fond, eller hvad det nu er, vi skal lave, i sammenhæng med finansieringen af den første hjemsendelsesuge? Det synes jeg er konstruktivt, og det synes jeg vi skal arbejde videre med under udvalgsarbejdet.

(Kort bemærkning).

Nyrup Rasmussen (S):

Jeg er glad for fru Lone Dybkjærs bemærkninger om udligningsfonden, og de diplomatiske betegnelser, der blev lagt for dagen i beskrivelsen af regeringens forslag, deler jeg helt.

Det, der egentlig kaldte mig herop, var arbejdsministerens, synes jeg, lidt besynderlige bemærkninger omkring mit gode råd til arbejdsministeren om ikke at tale for meget for tid. Jeg vil gerne sige til arbejdsministeren, at det ikke var ment som et ønske om at undgå at rippe op i noget som helst; det var faktisk ment som et godt råd, og det var et forsøg på ikke at tage den udfordring op, der lå i arbejdsministerens første bemærkning i ministerens første indlæg, hvori ministeren sagde, at nu håbede han ikke, at det for Socialdemokratiet var partitaktiske hensyn, der gik forud for hensynet til de ledige, og at der i Socialdemokratiets ordførers, hr. Ole Vagn Christensens, indlæg måske lå nogle andre synspunkter end det, vi havde givet udtryk for under Marienborgforhandlingerne.

Det, jeg gerne vil understrege én gang til, er: Det vil ikke være en god eksercits for arbejdsministeren at kaste sig ind i den drøftelse, for det er faktisk sådan, at det, vi giver udtryk for her i dag, svarer til det, vi gav udtryk for under Marienborgforhandlingerne – med én undtagelse, og den vil jeg også gerne bekræfte; det vil jeg slet ikke lægge skjul på.

Når det kommer til de supplerende dagpenge, så har vi, siden vi havde drøftelsen på Marienborg, meget nøje overvejet hensigtsmæssigheden af på nuværende tidspunkt at indføre en høj arbejdsgiverafgift på frigørelsesattesterne; vi har drøftet det med begge sider på arbejdsmarkedet, og det er vort indtryk, at det måske ikke er særlig heldigt.

Det virker for tilfældigt, og det virker for hårdt en række steder, at vi uden videre kaster os ud i den beslutning nu. Derfor foreslår vi at prøve at opfordre arbejdsmarkedets parter til at forhandle en systematisk omlægning af deltidsjob med supplerende dagpenge til fuldtidsjob i

[Nyrup Rasmussen]

den sektor, hvor det er særlig betydningsfuldt. Det ved finansministeren også som forhenværende i jobbet som arbejdsminister, og arbejdsministeren ved, at netop den kommunale sektor er særlig forbrugende, når det gælder de supplerende dagpenge.

Derfor siger vi: Lad os prøve at kigge på det i lyset af de analyser og i lyset af de erfaringer, vi har nu.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg har to bemærkninger. Den ene er til arbejdsministeren, som er så venlig at omtale mit temperament. Ja, vi har forskelligt temperament, ingen skal være i tvivl om dét, og jeg er glad for mit. Man kan nemlig godt, når man har arbejdet med dette a-kassesystem, som jeg nu har i 10 år – nogle vil sige, det er for længe – blive sådan lidt: uh nej, nu må man altså ikke lave noget, der gør det endnu mere vanskeligt at have med at gøre; det er vanskeligt nok i forvejen. Derfor har jeg det nok med at prøve at sige det på min måde.

Måske lyder det noget mere hidsigt, end det er, men det er et forsøg på at få denne talerstol til at virke som det, den gerne skulle være. I dette hus bør vi nemlig fremkomme med vores principielle overvejelser ved en behandling som den, vi har i dag, i håb om at det bliver hørt, så vi også i det videre arbejde vil høre efter hinanden. Det er jo faktisk det, demokratiet er til.

Det andet, jeg gerne vil sige, drejer sig om supplerende dagpenge. Jeg vil godt føje til det, der allerede er sagt, at det jo ikke er længe siden, der blev indgået et forlig på dette område. Jeg var imod det, fordi jeg ikke mener, det kan komme til at fungere, og jeg mener også, at vi dér bare har fået lavet noget, der administrativt er tosset. Undskyld, hr. formand, det må jeg vist ikke sige; det er jo ikke det bedste udtryk at bruge, men . . .

Formanden:

Det går vist lige.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Tak for det. Det var i hvert fald sådan, at det passede, selv om jeg måske ikke måtte sige det.

Derfor frygter jeg, at man nu igen kaster sig ud i noget, for alle statistikker viser i øjeblikket, at der er et fald i deltidsarbejdet, og der er i hvert fald et fald i deltidsarbejde med supplerende dagpenge. Det bøvl, vi har fået lavet – hvis jeg må sige det sådan – betyder allerede nu, at der ikke gives de attester, som skal gives.

Men den største synder, og dér hvor vi først burde gå ind og gøre noget ved det, er jo hele det offentlige system. Kunne vi blive enige om at gøre det, så ville vi ikke behøve nu at lave nye ordninger på dette område, og slet ikke en ordning som den, der er skitseret. For den duer ikke.

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Fru Lilli Gyldenkilde var meget glad for sit temperament. Jeg skal sige, at jeg også er meget glad for og sætter stor pris på fru Lilli Gyldenkilde's temperament. Jeg synes da, det er godt, at vi alle taler med vores næb, og jeg taler med mit. Jeg har måske ikke helt det samme temperament, og det er jeg egentlig lidt misundelig over, men jeg tror ikke, der er noget at gøre ved det. Alligevel har vi da indimellem formået at kunne mødes, også i form af politiske aftaler, og det synes jeg er godt.

Men ellers vil jeg gerne, hvis dette skulle være afslutningen på diskussionen, sige, at nu har vi diskuteret forskellige tillægsord anvendt i forbindelse med det forslag til en udligningsfond, som vi har lagt på bordet.

Jeg tror ikke, det er særlig nyttigt, at vi fortsætter diskussionen om, hvilke tillægsord der med rette kan hæftes på. Nu tror jeg, der er behov for en substansdrøftelse i Arbejdsmarkedsudvalget, og hertil vil jeg tilbyde al den assistance, som jeg overhovedet er i stand til at yde.

(Kort bemærkning).

Nyrup Rasmussen (S):

Det er et kort opfølgende spørgsmål. Nu lyttede jeg til arbejdsministerens sidste indlæg, hvor det ikke blev kommenteret, og det næstsidste, hvor det heller ikke blev kommenteret, nemlig det synspunkt, som jeg også var inde på tidligere: Er ministeren egentlig ikke også af den opfattelse, at når man først giver lønmodtagerne 1.600 kr. og dernæst tager 300 kr. fra dem og fører over i udligningsfonden, så kunne man for det første nøjes med at give dem 1.300 kr.? Så slap vi for at bruge frimærker eller edb-sy-

[Nyrup Rasmussen]

stemmer til at love dem noget, som de alligevel ikke helt får.

Er ministeren egentlig ikke enig i, at det ville være meget mere hensigtsmæssigt at sige: På det punkt så nøjes vi med 1.300 kr.? Det er det første.

For det andet: Skal vi så virkelig til den trafik én gang til? Vi lover lønmodtagerne 1.300 kr., og i næste sekund kommer vi så alligevel og tager 50-250 kr. fra dem igen. Skulle vi ikke også dér skære igennem og sige: Nu laver vi en enkel, velfungerende ordning baseret på den ærlige krone, som jeg ved interesserer arbejdsministeren meget, også historisk, og så får vi noget, der hænger sammen, og som ikke skjuler de reelle pengestrømme mellem samfundet og udligningsfonden?

Det synes jeg ministeren skulle tænke over, også konstruktivt, i forbindelse med de kommende forhandlinger.

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Ja, det er jo et meget elementært regnestykke, som jeg tror i hvert fald elever i folkeskolens 2. klasse er i stand til at regne, 1.600 kr. minus 300 kr. minus 300 kr. til, og man kan regne stykket forfra, eller man kan regne det bagfra, og resultatet bliver præcis det samme.

Jeg mener, jeg har motiveret, hvorfor der er behov for et bidrag, som er afhængigt af hjemsendelsesledigheden i den pågældende kasse.

Det er, for at også a-kasserne, organisationerne på lønmodtagersiden, skal været motiveret til at gå ind og være med til via overenskomster og aftaler på arbejdspladsen at få nedbragt hjemsendelsesledigheden.

Jeg har også givet udtryk for, at det selvfølgelig ikke skal være et beløb, som er urimeligt, og som ville kunne slå økonomien i stykker, naturligvis ikke, og det er altså også et meget beskedent beløb. Om man så regner forfra eller bagfra, det må jeg indrømme at jeg ikke kan hidse mig op over. Og det er ikke kun, fordi jeg ikke har temperament til det, det er også, fordi der ikke er sagligt belæg for det.

Formanden:

Skal vi tage en enkelt kort bemærkning mere i regnetimen?

(Kort bemærkning).

Nyrup Rasmussen (S):

Det ville være utrolig nyttigt, hvis vi i dag kunne fortolke ministerens, skal vi sige afslappethed med hensyn til at regne forfra eller bagfra derhen, at vi lige så godt kan regne det forfra og så tage den enkle ordning. Det synes jeg kunne være et opmuntrende signal.

Men derudover vil jeg sige, at det da heller ikke kan være rimeligt, at lønmodtagerne skal betale variable bidrag på papiret til udligningsfonden, mens arbejdsgiverne ikke skal betale noget som helst variabelt bidrag. Og det bidrag, lønmodtagerne skal betale, er oven i købet så snævert, at det næsten ikke er til at få øje på.

Jeg siger det bare, fordi ingen skal være i tvivl om, at grundtanken om en udligningsfond i forbindelse med den første ledighedsuge har utrolig mange fordele for sig, hvis vi gør det rigtigt, og nu har vi chancen for at gøre det mindst muligt bureaukratisk.

Formanden:

Så er det arbejdsministeren, og så tror jeg, at vi nærmer os afslutningen på debatten.

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Det skal jeg forsøge at undlade at misbruge, men blot sige, at der for så vidt i det samlede system er et variabelt bidrag til arbejdsgiveren, nemlig sammenholdt med arbejdsgiverens betaling for den første ledighedsdag, og her ligger der et særdeles kraftigt incitament til fra arbejdsgiversiden at medvirke. Og så forstod jeg næsten hr. Nyrup Rasmussen – men det må jeg nok ikke sige endnu, for så kommer hr. Nyrup Rasmussen nok igen – jeg var lige ved at forstå hr. Nyrup Rasmussens synspunkt sådan, at det var helt i orden, at der lå et variabelt bidrag fra lønmodtagernes side; når det kun var 300 kr., så var det ikke værd at regne med. Så kan man selvfølgelig lave beløbet større, men det tror jeg ikke vi skal.

Lad os fastholde de 300 kr. Det er et sobert forslag, og det kan vi alle være tjent med.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 19:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsmarkedsuddannelser. (Brugerbetaling, gebyr m.v.).

Af arbejdsministeren Kirkegaard.
(Fremsat 27/12 90).

Lovforslaget sættes til forhandling.

*Forhandling***Bakholt (S):**

Dette lovforslag er en bemyndigelseslovgivning, der giver arbejdsministeren hjemmel til at indføre meget omfattende brugerbetalingsmodeller i vores arbejdsmarkedsuddannelsessystem.

Når man læser forslaget igennem, får man ikke det indtryk, at arbejdsministeren har forsøgt at foretage nogen konsekvensvurdering af det, hvis det skulle blive gennemført; det er i hvert fald ikke beskrevet i lovforslaget.

Hvad vil konsekvenserne så blive af forslaget, hvis det bliver gennemført? Lønmodtagerne reelle adgang til at bruge uddannelsestilbudene vil blive begrænset meget kraftigt. Ganske mange af dem, der benytter et AMU-kursus, vil blive holdt ude, fordi de ikke selv kan betale den kursusbetaling, der forlanges. Det vil de, fordi de ikke kan betale selv og de ikke kan få deres arbejdsgiver til det, og det er særdeles uheldigt.

Det vil sige, at det er en afprøvning af betalingsvnen, det drejer sig om, hvis dette forslag gennemføres, og ikke en reel afprøvning af, om en lønmodtager eller en virksomhed har et egentligt uddannelsesbehov, som ministeren har prøvet på at beskrive det i bemærkningerne.

Jeg synes også, det er værd at have for øje, at når vi taler om dette system, så er det parterne på arbejdsmarkedet, det er alle lønmodtagere, det er alle arbejdsgivere, der betaler omkost-

ningerne ved disse uddannelser gennem deres bidrag til AUD-fonden; både lønmodtagere og arbejdsgivere betaler. Nu kommer man altså og forlanger yderligere penge af de mennesker, der bruger arbejdsmarkedsuddannelserne.

Det er, som om arbejdsministeren går ud fra, at virksomhederne blot overtager betalingen for de ansatte, hvis man gennemfører denne ordning. Det tror jeg ikke er tilfældet. Jeg tror, at det kun er de større og mere uddannelsesbevidste virksomheder, der kan tænkes at ville betale i et vist omfang. Mange små virksomheder har ikke råd og vil sandsynligvis heller ikke være med til at betale.

Der er mange mennesker, der hvert år søger et AMU-kursus for at forbedre deres uddannelse og dermed også deres kvalifikationer for at beholde deres arbejde på arbejdsmarkedet. De må nu selv betale, og hvor mange har råd til det? Det er ikke ret mange.

Der er andre grupper, der vil blive særlig berørt af disse ting. Det er grupper, som i dag bruger AMU-systemet, fordi arbejdsgivernes omkostninger ved at give dem frihed til kursusdeltagelse er begrænset til eventuel løntabsgodtgørelse. Det er der ganske mange der gør. Disse menneskers uddannelsesbehov er lige så stort og tungvejende som andre gruppers, men mange arbejdsgivere er altså ikke villige til at betale for de lønmodtagere, der ikke opfattes som kernearbejdskraften i virksomheden. Denne gruppe bliver også tabere hvis dette forslag gennemføres.

Desuden ligger der det i det, at disse ting bliver utrolig svære at administrere, således som ministeren har tænkt sig denne ordning kørt igennem. Ledige skal ikke betale, men det er jo en let sag i Danmark at fyre folk, og selvfølgelig vil virksomhederne, hvor der er meget korte opsigelsesfrister, og det er der mange steder, hurtigt kunne fyre folk og dermed melde dem som ledige til et kursus. Det er et skidt forslag, ministeren her er kommet med.

Jeg er sikker på, at forslaget om at indføre brugerbetaling på AMU-systemet afgørende vil svække interessen for en tiltrængt uddannelsesbevidsthed på mange virksomheder, og derfor har vi ikke brug for et forslag som dette. Vi har brug for en oprioritering af uddannelserne, og det er faktisk også det, stort set alle partier i Folketinget og arbejdsmarkedets parter har været enige om.